

[Wstęp

DOI: <http://dx.doi.org/10.18778/0860-7435.29.00>

We współczesnym świecie tradycyjne postrzeganie bibliotek przestało wystarczać: godzą się z tym stwierdzeniem zarówno teoretycy, jak i praktycy. Poszukiwania nowych rozwiązań, które pozwoliłyby na zoptymalizowanie działalności tych, mających za sobą długą historię, instytucji kultury, podejmowane przez zainteresowanych problemem badaczy, przyjmują nierzadko w efekcie kształt ciekawych i inspirujących artykułów. W najnowszym numerze naszego czasopisma przedstawiamy Czytelnikom kilka z nich.

W pierwszym, do lektury którego zapraszamy, odnajdziemy opis modelu, realizowanego w ramach projektu AFBN (Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych), obejmującego kompleksowe badania oceny funkcjonalności tychże placówek, ocenę ich wpływu i wartości (zarówno na czytelników, instytucje macierzyste, jak i szeroko pojmowane środowisko) oraz pomiar satysfakcji użytkowników. Warto podkreślić, że określenie projektu mianem holistycznego ma wskazywać, jak pisze Autorka, na fakt, „iż ocena funkcjonowania instytucji nie powinna być sumą analiz poszczególnych obszarów czy części składowych systemu, ale odnosić się do całościowego ujęcia, w którym dane uzyskane z analiz jednych aspektów są uzupełniane o informacje czerpane z innych źródeł czy przy pomocy odrębnych technik” (s. 27).

W kolejnym rekomendowanym przez nas artykule, Autorki, zwracając uwagę, że „nowa rzeczywistość stawia przed biblioteką wymóg budowy spójnego księgozbioru hybrydowego” (s. 38), przedstawiają przykład Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej, w której proces gromadzenia i zarządzania księgozbiorem odbywa się w oparciu o pełne wykorzystanie nowoczesnych technologii przy jednoczesnym niezaniechaniu korzyści, płynących

z doświadczenia, tworząc tym samym wartość poznania strategię budowania kolekcji prezentowanej biblioteki.

Wpływ nowoczesnych technologii na pracę bibliotek jest również przedmiotem kolejnego artykułu: *Czy (centralne) katalogi biblioteczne są jeszcze potrzebne? OPAC w infotopii*. Marek Nahotko wskazuje na technologiczne aspekty rozwoju OPAC, omawiając bazy danych NoSQL, aplikacje chmurowe oraz Linked Open Data, a także przedstawia najnowsze zmiany w standardach i metodach katalogowania.

Problem otwartego dostępu do wyników badań naukowych, który stał się punktem wyjścia dla rozważań podjętych przez Autora kolejnego tekstu, również wpisuje się w działania bibliotek, mające na celu unowocześnienie i usprawnienie ich funkcjonowania. Leszek Szafranski omawia standardy, które pozwalają wesprzeć biblioteki i konsorcja krajowe w procesie negocjacji przy wdrażaniu tzw. umów transformacyjnych oraz prezentuje politykę krajów Unii Europejskiej w tym zakresie.

Praktyczne spojrzenie na działalność bibliotek naukowych niesie ze sobą artykuł Justyny Jerzyk-Wojteckiej, w którym Autorka przedstawia wyniki ankiety ewaluacyjnej, dotyczącej e-szkolenia bibliotecznego, przeprowadzonego wśród studentów Uniwersytetu Łódzkiego. Warto zaznaczyć, że było to drugie badanie tego przedmiotu, zrealizowane na przestrzeni ostatnich lat: pierwszą ankietę J. Jerzyk-Wojtecka omówiła również na łamach naszego czasopisma (Jerzyk-Wojtecka, 2017), dzięki czemu możliwe było także porównanie otrzymanych danych.

Dwa następne teksty, zamieszczone na łamach naszego periodyku, dotyczą czytelnictwa wśród młodzieży.

Pierwszy z nich to komunikat z badań. Pytanie o miejsce książki w życiu współczesnego młodego odbiorcy zadała Kamila Słupska, przeprowadzając ankietę wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych w województwie wielkopolskim. Zaprezentowane wnioski z pewnością zainteresują zarówno tych, którzy zawodowo zajmują się wspomnianą problematyką, jak i wszystkich, dla których lektura stanowi hobby.

Z kolei jeden ze sposobów zachęcających młodzież do sięgnięcia po książkę przedstawiła Agnieszka Brzostowska, opisując projekt Literackiego Escape Roomu, funkcjonującego przez rok w ramach Gminnej Biblioteki Publicznej im. Marii Dąbrowskiej w Komorowie. Inicjatywa realizowana była przez uczniów, których działania koordynowali pracownicy biblioteki. Jak się zdaje, tego typu przedsięwzięcia stają się coraz bardziej popularne, ponieważ obok funkcji edukacyjnej, realizują także funkcję rozrywkową, która przyciąga do biblioteki młodego odbiorcę. Jak zauważa Autorka, „wbrew powszechnej opinii bibliotekarzy młodzież chętnie angażuje się w inicjatywy i zajęcia pro-

ponowane przez bibliotekę, jeżeli tylko są one zgodne z ich obecnymi zainteresowaniami czy modą” (s. 115).

Dwa ostatnie artykuły przenoszą naszych Czytelników w obszar mass mediów.

W pierwszym z nich Autorzy przedstawiają *Kreatywność językową polityków polskich, niemieckich i amerykańskich na Twitterze w okresie kampanii wyborczych w 2018 roku*, podkreślając znaczenie wybranego portalu jako narzędzia promocji czy wręcz propagandy wartości, opinii i poglądów, głoszonych przez przedstawicieli świata polityki, którzy wykorzystują nowe media w celu budowania własnej marki i wizerunku wśród potencjalnych wyborców. Analiza wybranych tweetów pokazuje różny, w zależności od wybranego polityka, stopień ekspresji językowej i umiejętności korzystania z możliwości, jakie daje Twitter.

Przykład medium tradycyjnego, jakim jest prasa, omówiła z kolei Joanna Mikosz, opisując magazyn „Gospodyni”, adresowany do kobiet mieszkających na terenach wiejskich. Tytuł wydawany jest od 1957 r., zaś Autorka skoncentrowała się na latach 80. ubiegłego wieku, przedstawiając charakterystykę czasopisma, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji realizowanych przez redakcję w latach, gdy socjalistycznej prasie kobiecej tamtych czasów władza stawiała jasno określone cele.

Polecamy także recenzję Agaty Walczak-Niewiadomskiej, która dzieli się z naszymi Czytelnikami wrażeniami po lekturze pracy *Biblioteka aktywnie promująca książkę dziecięcą* (Marlena Gęborska, Warszawa 2018).

Zachęcamy również do zapoznania się z częścią sprawozdawczą naszego periodyku, którą otwiera relacja Małgorzaty Bańkowskiej z *II Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Wokół Paula Ladewiga i jego »Katechizmu biblioteki«*, zorganizowanej przez Katedrę Informacji Naukowej i Bibliologii (Zakład Informacji Naukowej) Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy.

Proponujemy też raport z *I Kongresu Bibliotek Szkół Wyższych*, którego inicjatorami były: Biblioteka Politechniki Łódzkiej, Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu, Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego, Centrum Informacyjno-Biblioteczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Wyższe Szkoły Bankowe oraz Stowarzyszenie EBIB.

Kolejne sprawozdanie dotyczy *II Ogólnopolskiego Zjazdu Odjazdowych Bibliotekarzy*, wydarzenia przygotowanego przez Bibliotekę Uniwersytetu Łódzkiego, Fundację Normalne Miasto Fenomen i Centrum Informacyjno-Bibliotecznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Tekstem zamykającym niniejszy numer jest relacja, przygotowana przez Ewę Andrysiak, na temat *XI Ogólnopolskiego Zjazdu Bibliofilów „Bibliofilstwo w epoce cyfrowej”*, który miał miejsce we wrześniu bieżącego roku w Poznaniu.

Magdalena Przybysz-Stawska

Życzymy inspirującej, pożytecznej i satysfakcjonującej lektury.

Zapraszamy do sięgnięcia także do numerów archiwalnych i publikowania w naszym czasopiśmie.

Informujemy, że „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum” pozytywnie przeszły proces ewaluacji IC Journals Master List 2018, której wynikiem jest przyznanie wskaźnika Index Copernicus Value w wysokości 63,31 pkt. Jednocześnie nasze czasopismo decyzją z dnia 22 sierpnia 2019 r. zaakceptowane zostało w bazie ERIH PLUS.

Poza tym nasz periodyk indeksowany jest w bazach EBSCO, PolINDEX, HAL, CEJSH, BazHum, ARIANTA, w Polskiej Bibliografii Bibliologicznej, a także w zasobach WorldCat, Google Scholar, ViFaOst i LitDok. Numery naszego pisma dostępne są również w Repozytorium Uniwersytetu Łódzkiego.

Magdalena Przybysz-Stawska